SURVEY EXPLORATIONS IN ŽAGARĖ OLD TOWN

In May 2003 the archaeological survey explorations (JIKM) were performed in Žagarė, in Miesto square 14. The total area of 30.6 m^2 was explored. During the explorations the cultural layers dated to the 18th century – the first half of the 20th century were detected. The earlier cultural layers dated to the 16th–17th centuries were destroyed by later construction works in the 18th century – in the first half of the 29th century or by digging garbage pits.

During the investigations, the 16th–18th centuries reduced, oxidated glazed and non-glazed, new-aged thin-walled ceramics dated to the end of the 16th century – the 17th century was found, as well as a fragment of an imported Dutch faience pot of the 17th century, pot-shaped tiles dated to the 17th century, fragments of front tiles dated to the middle of the 18th century, iron forged nails (the 18th century), an iron knife with a riveted handle, a wooden plug for a barrel (the 17th century), 4 coins dated to the 17th–19th centuries, 2 copper-alloy book clasps (the 18th century), fragments of a bent leaden stained glass frame, an iron chisel, animal bones were found.

During the investigations the data on the building process of the 18th century (?) in this part of the town: 4 loose stone foundations were detected.

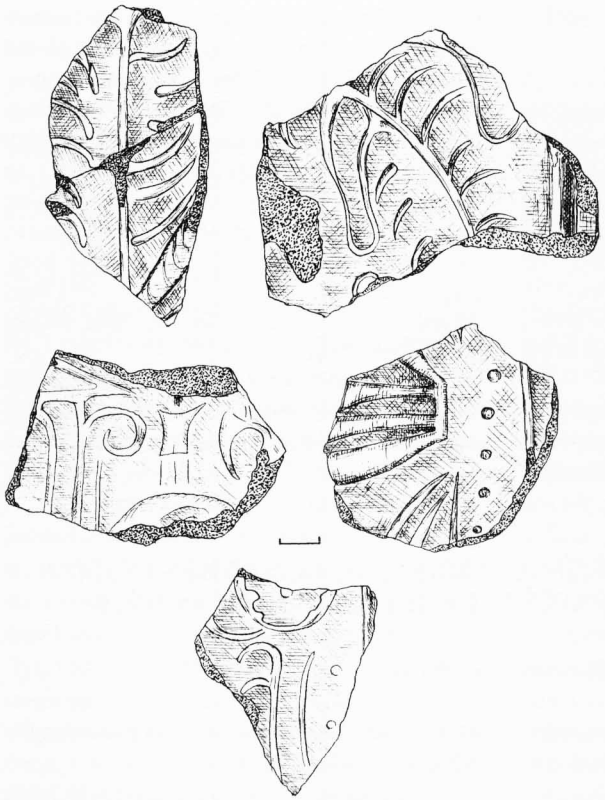
ŽVALGOMIEJI TYRINĖJIMAI ANYKŠČIŲ SENAMIESTYJE, VILNIAUS GATVĖJE, AIKŠTELĖJE TARP NAMŲ 15 IR 19

Gintautas ZABIELA

Anykščių senamiesčio kultūrinio sluoksnio archeologiniai tyrinėjimai vykdomi nuo 1990 m. Iki 2002 m. pabaigos Anykščių senamiestyje buvo tyrinėti 6 plotai, iškasti 225 šurfai, užfiksuotos 68 kultūrinio sluoksnio atodangos, aptikti 2 kapai, 1 monetų lobis. 2003 m. rengiantis pakeisti aikštelės Vilniaus g. tarp namų 15 ir 19 dangą, jos pakraščiuose iškasti 4 šurfai. Šurfų dydis buvo po 1 m^2. Tyrinėjama vieta yra Anykščių senamiesčio centrinėje dalyje, Šventosios kairiajame krante, 50 m į PR nuo Anykščių bažnyčios.

Šurfas 1 kastas aikštelės V krašte. 25–40 cm storio paviršiniame tamsiai pilkame dirvožemyje rasta koklio sienelės fragmentas ir pora žiestų šukių. Šurfas 2 kastas aikštelės P krašte. 10 cm gylyje jame rastas iš 15–25 cm skersmens akmenų grįstas akmenų grindinys, dėtas ant gelsvo žvyro. Grindinys greičiausiai – XX a. pirmosios pusės.

Daugiausia duomenų šios vietos kultūrinio sluoksnio pažinimui pateikė šurfas 3, kastas aikštelės R krašte. Po viršutiniu 15 cm storio pilku dirvožemiu ir 2 cm storio smėlio sluoksneliu pasiektas tamsiai pilkas kultūrinis sluoksnis. Jo viršutinėje iki 35 cm storio (17–50 cm gylio) dalyje rasta įvairių XIX–XX a. pradžios dirbinių: plytgalių, keturkampių vinių, porceliano bei stiklo šukių ir kt. Apatinėje 25 cm storio kultūrinio sluoksnio dalyje (50–75 cm gylyje) aptikta gana daug XVII–XVIII a. žiestos keramikos, koklių, gyvulių kaulų. Sluoksnyje rasta geležinės 10,9 cm ilgio lystelė, 15 cm ilgio keturkampė vinis, aštuoniukės formos 7,5x3,2 cm dydžio kilpa; 18 koklių fragmentų, 38 pakraštėliai, 23 dugnai, 74 puodų sienelės, 3 čerpių,

81 pav. Koklių fragmentai. *A. Zabielienės pieš.*
Fig. 81. Fragments of tiles.

7 stiklo fragmentai (pastarieji daugiausia butelių). Kokliai neglazūruoti ar dengti žalia glazūra, su augaliniu ornamentu (81 pav.). Keramika daugiausia neglazūruota ir neornamentuota, buityje naudojamų puodų su 16–25 cm skersmens angomis bei 7–12 cm skersmens dugnais, daugumoje 7–9 mm storio sienelėmis. Surinkti kaulai yra galvijų. Panašu, kad šurfas bus pataikęs į to laiko šiukšlyną. Po šiuo sluoksniu 75–95 cm gylyje buvo 20 cm storio rusvai pilkas priesmėlis be radinių – matyt, buvusi daržo žemė. 95 cm gylyje šurfe pasiektas įžemis – gelsvas smėlis.

Šurfas 4, kastas aikštelės Š krašte, arčiausiai Vilniaus g., patekė į čia stovėjusio XX a. pirmosios pusės pastato rūsį. Iki 125 cm gylio jame buvo atkasama vienoda pilka maišyta žemė su įvairiais radiniais, daugumą kurių sudarė XIX–XX a. pradžios dirbiniai.

Žvalgomieji tyrimai Vilniaus g. parodė, kad nesuardytose vietose Anykščių senamiesčio kultūrinis sluoksnis turtingas radinių ir yra gana negiliai.

SURVEY EXPLORATIONS IN ANYKŠČIAI OLD TOWN, IN THE SITE IN VILNIUS STREET BETWEEN THE BUILDINGS 15 AND 19

In 2003 in the central part of Anykščiai old town, in the site between buildings 15 and 19 in Vilnius street, 4 test pits were performed (4 m^2). In test pit 3, at the depth of 3.50–3.75 m the cultural layer abundant in artefacts (wheel-thrown pottery, glass sherds, fragments of tiles (Fig. 81), domestic animal bones) and dated to the 17th–18th centuries was found.